ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

The Relationship Between Innovative Leadership of School Administrators and Effectiveness of Academic Administration of Sisaket Education Sandbox School

จรัญญา ทองวิเศษ[1*], พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง[2], จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์[3]

Jarunya Thongwiset[1*], Pongsak Thongpanchang[2], Jittimaporn Sihawong [3]

[1,2,3] สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

[1,2,3] Educational Administration, Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding email: Jarunya.moon55@sskru.ac.th

Received: 1 May 2023; Revised: 7 June 2023; Accepted: 13 June 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงคดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดศรีสะเกษ กลุมตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแทนของประชากรในโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ รุ่นที่ 1 และ 2 กำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้จำนวน 92 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 368 คน เครื่องมือที่ใชในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีคาความเชื่อมั่น เทากับ 0.975 สถิติที่ใชในการวิเคราะข่อมูล ไดแก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบวา 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงาน

วิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด เท่ากับ 0.782

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม, งานวิชาการ

ABSTRACT

The purposes of the research were 1) to study the level of innovative leadership of administrators of Sisaket education sandbox school, 2) to study the level of effectiveness of academic administration of Sisaket education sandbox school and 3) to study the relationship between innovative leadership of administrators and effectiveness of academic administration of Sisaket education sandbox school. The samples used in the research in the schools in the innovation area network, Sisaket Province, 1st and 2nd generation, 92 schools were randomly assigned. The informants in each school were 1 school administrator and 3 teachers, totaling 368 informants. The instrument used in the research was the developed questionnaire with a reliability value of 0.975. The data analysis of the data usage included percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation.

The research results were as follows: 1) The overall innovative leadership administrators of Sisaket education sandbox school were at a high level. 2) The overall effectiveness of academic administration of Sisaket education sandbox school was at a high level. 3) The innovative leadership of school administrators was related in overall was a positive relationship, was a high level and was significantly different at 0.01 level and the value of correlation was 0.782.

Keywords: Innovative Leadership, effectiveness of academic administration, Sisaket Education Sandbox School, Academic Administration

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็กกลางหรือใหญ่ ล้วนต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี การแข่งขันของเศรษฐกิจโลก การเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ หรือปัญหาการขาดแคลนกำลังแรงงาน อันเป็นแรงผลักดันที่สำคัญให้ผู้นำในองค์กรต่างๆจำเป็นต้องมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เรียนรู้นวัตกรรมการบริหารองค์กรเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความก้าวหน้าและการเอาชนะคู่แข่งได้ (Tierney Farmer & Graen, 1999) ประกอบกับนโยบายเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ผ่านโครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อให้มีเสถียรภาพในการบริหารและการปฏิรูประดับประเทศและระดับสถานศึกษา จึงมีการเสนอให้ออกพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2562 ร่วมกับสำนักนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สองที่มีเป้าหมายสำคัญ คือ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีกรอบการปฏิรูปการศึกษาอยู่ 4 ปัจจัย คือ 1) พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3)พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาแหละแหล่งเรียนรู้ในยุคใหม่และ 4) พัฒนาระบบการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) นำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย มีความรู้เท่าทันโลกและมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคนและให้ทุกภาคร่วมกันพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการประกาศให้จังหวัดระยอง ศรีสะเกษ และสตูล เป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานำร่อง 3 พื้นที่และด้วยความความพร้อมในการปฏิรูปการศึกษาของพื้นที่จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่ามีกลไกลขับเคลื่อนการศึกษาที่เข้มแข็งและมีหน่วยงานภายนอกเข้าไปร่วมพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนและการบริหาร รวมทั้งมีโอกาสประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน นอกจากนี้แนวทางการปฏิบัติที่นำไปสู่ความประสบผลสำเร็จของทั้ง 3 จังหวัด จะสามารถประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นได้เป็นอย่างดี เพราะสภาพสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดระยองศรีสะเกษ และสตูลมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งสะท้อนถึงความหลากหลายของประเทศไทยโดยรวม (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2561)

ด้วยภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโลกาภิวัฒน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางการศึกษายุคใหม่ ซึ่งเป็นทักษะที่มาจากศักยภาพภายในตัวของผู้บริหารสถานศึกษาและมีความสำคัญยิ่งสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งประกอบไปด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และภาวะผู้นำแบบคล่องตัว หากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีทักษะภาวะผู้นำเหล่านี้แล้ว จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจของสถานศึกษา และถ้าสามารถใช้แนวคิดภาวะผู้นำผนวกกับแนวคิดการบริหารการศึกษาผสมผสานกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ก็จะนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายสอดรับกับทิศทางการเปลี่ยนแปลง (พัฒนศักดิ์ อภัยสม, 2565) และหนึ่งในภาวะผู้นำทางการศึกษายุคใหม่ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการจัดการศึกษาในรูปแบบนวัตกรรมการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม เพราะสามารถจัดการนวัตกรรม ส่งเสริมการดำเนินงานใหม่ ๆ ให้แตกต่างอย่างสร้างสรรค์ (พยัต วุฒิรงค์, 2555) และต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมายและกลยุทธ์ด้านนวัตกรรม มีความเชื่อว่านวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญทำให้องค์การประสบความสำเร็จ มีพันธสัญญาที่มุ่งมั่นในการริเริ่มการสร้างนวัตกรรม มีเทคนิคในการจัดการนวัตกรรม และผู้นำจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการมีเครือข่ายและพันธมิตรด้านนวัตกรรมด้วย (Ailin & Lindgren, 2008) และพฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีสมรรถภาพสูง เกิดจากการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิธี มีการอภิปรายปัญหาการปรับปรุงการสอนในที่ประชุม จัดปฐมนิเทศเพื่อช่วยเหลือครูใหม่ หาวิธีวิจารณ์งานของครูแบบติเพื่อก่อ เพื่อไม่ให้เสียกำลังใจ จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่คณะครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน (Chester, 1996)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2562 ได้กำหนดให้จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดศรีสะเกษ ดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจหลัก 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ด้านการพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ด้านการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ระเบียบ แนวปฏิบัติ ข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทในการกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมเป็นฐาน ซึ่งนวัตกรรมจะเป็นส่วนหนึ่งของแผนกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาที่บุคลากรทุกคน จะต้องร่วมกันบริหารจัดการเพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ และโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ รุ่นที่1 และรุ่นที่ 2 มีทั้งหมด 116 โรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการ ที่เปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ที่สูงยิ่งขึ้น เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการเปนกระบวนการทำกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวของกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เริ่มตั้งแตการกำหนดนโยบายวางแผน การพัฒนาการเรียนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดการประเมินผลการสอน เพื่อใหเปนไปตามจุดหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาเพื่อใหเกิดประโยชนสูงสุดกับผู้เรียน (จรุณี เกาเอี้ยน, 2557) พร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาให้หน่วยงานและองค์กรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและยกระดับองค์กร โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการตาม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยขอบข่ายและภารกิจการบริหารได้กำหนดไว้ 4 งานคือ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารงานทั่วไป (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543) ซึ่งการบริหารโรงเรียนที่จะให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จึงต้องอาศัยการบริหารงานทั้ง 4 งานประกอบด้วยกันโดยมีงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญ (คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล, 2546) ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นงานใหญ่ที่สุดของระบบงานในสถานศึกษาเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในทุกๆ ด้านเพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถ มีความสุข ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ (มยุรี สมใจ, 2551)

จากที่มาและความสำคัญที่กล่าวข้างต้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอย่างยิ่ง เพราะการขับเคลื่อนงานวิชาการที่มีคุณภาพนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้นำเชิงนวัตกรรม ที่จะนำพาองค์กร ทั้งวิธีการคิดวิธีการทำงานแนวทางใหม่ ๆ สร้างสรรค์งานที่มีประสิทธิภาพ ผ่านการประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการพัฒนางานวิชาการ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ อย่างถี่ถ้วนและกลาที่จะใชสิ่งใหมหรือวิธีการใหม ๆ เขามาใชในการแกไขปญหาและพัฒนาต่อยอดภารกิจในกลุ่มงานบริหารวิชาการขององคกร ให้องคกรขับเคลื่อนไปสู่องค์กรนวัตกรรม ด้วยแนวทางการดำเนินงานใหม ๆ ของผู้บริหารเชิงนวัตกรรม ผ่านการใหความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทีมงาน มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ใหคำปรึกษา แนะนำ และคอยประสานงานใหครูทุกคนทำงานรวมกันเพื่อใหงานประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จอันสงผลใหผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค คือ เปนคนดี เปนคนเกง และเปนคนที่มีความสุข (อมรรัตน โพธิ์เพชร, 2557) ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการจัดการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อร่วมเป็นเมล็ดพันธุ์ทางการศึกษาที่มีมาตรฐาน นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของการศึกษาไทยในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 116 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 69 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 7 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 4 โรงเรียน

1.2 ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้แทนของประชากร ในโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ รุ่นที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด 2545: 43) โดยกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ได้จำนวน 92 โรงเรียน และมีการกำหนดขนาดของสถานศึกษาและการสุ่ม คือ กำหนดให้โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษเป็นหน่วยตัวอย่างทั้งหมดและใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิและเทียบสัดส่วนตามขนาดของสถานศึกษา ในสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 368 คน ดังตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดศรีสะเกษ

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนหน่วยสุ่ม	ผู้ให้ข้อมูล		
			ผู้บริหาร	ครู	รวม
ขนาดเล็ก	36	28	28	84	112
ขนาดกลาง	69	53	53	159	212
ขนาดใหญ่	7	7	7	21	28
ขนาดใหญ่พิเศษ	4	4	4	12	16
รวม	**116**	**92**	**92**	**276**	**368**

ที่มา: กลุ่มงานบุคคล สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ (2565)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรชุดที่ 1 ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการ ประกอบด้วย ขวัญชนก โตนาค (2556), เวียงวิวรรธน์ ทำทูล (2557), จุฑาทิพย์ ชนะเคน (2559), ทินกร บัวชู (2559), ปวีณา กันถิน (2560), จีระภา ประพันธ์พัฒน์ (2560), ภิรญา สายศิริสุข (2561), อรพิน อิ่มรัตน์ (2561), ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) และ วัชรพงศ์ ทัศนบรรจง (2563) โดยใช้เกณฑ์ ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 2) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 3) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 4) การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ 5) การบริหารความเสี่ยง

ตัวแปรชุดที่ 2 ได้แก่ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากนักวิชาการ ประกอบด้วย กนกวรรณ ภานุทัต (2555), ปรียาพร วงศอนุตรโรจน์ (2555), จอมพงศ มงคลวนิช (2555) , วิเชียร ยอดจักร (2555) , กิตติยา กาเร็ว (2556); Robert อ้างถึงในจรุณี เก้าเอี้ยน (2557) , สงวนพงศ ชวนชม (2557); จรุณี เก่าเอี้ยน (2557) , จิติมา วรรณศรี (2557) , ปริศนา สำเนียงแจม (2558) โดยใช้เกณฑ์ ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล 4) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ 5) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective of Congruence: IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ขึ้นไป แล้วผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 30 คน พบว่าค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.959 ตัวแปรประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ เท่ากับ 0.951 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.975 ซึ่งแบบสอบถามงานวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ และแปลผลของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2545, 100) ดังต่อไปนี้

4.51- 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51- 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

2.51- 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

1.51- 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

1.00- 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ และแปลผลของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด, (2545, 100) ดังต่อไปนี้

4.51- 5.00 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51- 4.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51- 3.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51- 2.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1.00- 1.50 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ถึงโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

2. ผู้วิจัยประสานงานโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ ในการประสานงานสถานศึกษาในสังกัด เพื่อส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม จำนวน 368 ชุด ถึงกลุ่มตัวอย่างทางช่องทางออนไลน์ (Google Form) พร้อมทั้งขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแบบสอบถาม

4. ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 368 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. ในการวัดระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และพิจารณาความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้นำมาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2560)

ค่าสหสัมพันธ์ 0.91 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.71 – 0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.51 – 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.31 – 0.50 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ 0.00 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์

ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.20	0.44	มาก
2. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.19	0.43	มาก
3. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.08	0.52	มาก
4. ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.13	0.53	มาก
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.18	0.54	มาก
เฉลี่ย	**4.15**	**0.40**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.52) แสดงผลดังตารางที่ 2

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.12	0.52	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.29	0.51	มาก
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.27	0.47	มาก
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.17	0.51	มาก
5. ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา	4.19	0.51	มาก
เฉลี่ย	**4.21**	**0.40**	**มาก**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.51) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.27, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = 0.52) แสดงผลดังตารางที่ 3

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{total}	ระดับความสัมพันธ์
X_1	0.518**	0.585**	0.581**	0.514**	0.413**	0.678**	ปานกลาง
X_2	0.485**	0.573**	0.477**	0.336**	0.437**	0.599**	ปานกลาง
X_3	0.492**	0.369**	0.426**	0.546**	0.350**	0.568**	ปานกลาง
X_4	0.571**	0.379**	0.459**	0.457**	0.355**	0.577**	ปานกลาง
X_5	0.721**	0.614**	0.633**	0.557**	0.380**	0.753**	ค่อนข้างสูง
X_{total}	0.691**	0.614**	0.634**	0.599**	0.472**	0.782**	ค่อนข้างสูง
ระดับความสัมพันธ์	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ค่อนข้างต่ำ	ค่อนข้างสูง	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{total}) กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ (Y_{total}) โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ในระดับค่อนข้างสูง (r_{XY} = 0.782) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ (Y_{Total}) รายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1) (r_{XY} = 0.691) รองลงมา การวัดผลและประเมินผล (Y_3) (r_{XY} = 0.634) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา (Y_5) (r_{XY} = 0.472)

อภิปรายผล

1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมสูง มีคุณลักษณะที่มีความชัดเจนในเรื่องของวิสัยทัศน์ เป้าหมายในการนำนวัตกรรมเข้ามาใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรนวัตกรรม ขับเคลื่อนด้วยแนวทางใหม่ที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ ผ่านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม นำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความทันสมัยมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งในส่วนกระบวนการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยต่ำอาจจะเกิดจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับระบบการทำงานเป็นทีมน้อย แต่ในภาพรวมแล้วภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีมก็ยังมีค่าเฉลี่ยรวมรายข้อ อยู่ในระดับมากและการสร้างวัฒนธรรมองค์กรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมมากำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงในกรณีที่เกิดสถานการณ์นอกเหนือแผนหรือไม่คาดฝันอย่างตามที่กำหนดได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Adai (1996) ที่ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น เพื่อให้ตรงกับเป้าหมายขององค์กร เป็นผู้มีส่วนสำคัญในการสร้างนวัตกรรม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสูงมีการวิเคราะห์ที่เป็นระบบยุติธรรม เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์กร สนับสนุนการทำงานที่เป็นทีม มีการเปิดโอกาสให้คนในองค์กรมีการแสดงความคิดเห็น มีการวางแผนเพื่อบริหารงานในสภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง มีความกล้าเสี่ยงเพื่อตัดสินใจที่ทำให้เกิดนวัตกรรมพร้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560:114-115) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง

งานวิจัยของ อรพิน อิ่มรัตน (2561: 82-84) ที่ได้ทำการวิจัยศึกษาปจจัยที่สงผลตอภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผูบริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบวา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา กันถิน (2560: 78-83) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาระดับภาวะผูนำเชิงนวัตกรรมของผูบริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐ ตามทัศนะของครูในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม เขต 5 พบวา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ การวัดผลและประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ สืบเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพต้องมีสมรรถนะการปฏิบัติงานสายผู้บริหารเพื่อมุ่งส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ ที่เป็นหัวใจหลักของการบริหารสถานศึกษา การพัฒนาตนเองให้เป็นภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อเพิ่มคุณค่ามาตรฐานวิชาชีพ เพื่อช่วยในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เข้าใจบทบาทของครูผู้สอนในการพัฒนาเทคนิคหรือวิธีการ การวัดผลและประเมินผล เพื่อการนำผลความสำเร็จมาพัฒนาต่อยอด นำจุดบกพร่องมาปรับปรุงเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพเหมาะสมต่อยุคสมัยและบริบทของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มูนา จารง (2560: 95-134) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู่บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู่สอนในศูนยเครือขายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบวา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องงานวิจัยของ เจริญพงศ คงทน (2558: 86-123) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู่บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปตตานี พบวา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำสุด คือ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งมีสอดคล้องกับโรงเรียนเครือข่ายพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดศรีสะเกษ ที่เป็นพื้นที่นำร่องนวัตกรรมการศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มุ่งสร้างวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาด้วยการนำนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายบนพื้นฐานบริบทสถานศึกษาและชุมชนที่พร้อมพัฒนาให้ก้าวทันเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ ศรีภูมิ (2560: 114-120) ที่ได้

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถนอมวรรณ ชางทอง (2562: 85-93) ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธระหวางภาวะผู่นำเชิงนวัตกรรมของผู่บริหารสถานศึกษาและความเปนองคกรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎรธานี เขต 2 พบวา มีความสัมพันธทางบวกในภาพรวมอยูในระดับสูงอยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ (r) เทากับ 0.85 อีกทั้งยังสอดคล้องงานวิจัย อมรรัตน โพธิ์เพชร (2557:47) ที่ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธระหวางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 พบวา มีความสัมพันธคอนขางสูงและเปนไปในทิศทางบวก (rxy = 0.62) อยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวรรณ อังศุชวาลวงศ์ (2557: 113-114) ที่ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ เขียวนิล และ ประทีป มากมิตร ที่ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการในเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (rxy = .756) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู่บริหารสถานศึกษามืออาชีพควรให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมและการเปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีบทบาทและส่วนรวมในกระบวนการทำงานทุกฝายอย่างเป็นระบบ ถูกต้องชัดเจน เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างรู้เท่าทัน มีการชวยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองคกรที่ดี กำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายที่ชัดเจน ทันสมัย เป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้และยอมรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง ในการบริหารจัดการสถานศึกษายกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศภายใต้องค์กรนวัตกรรม

1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจหลักในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนองค์กร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรให้มีสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมอาศัยกระบวนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ที่ส่งเสริมให้ครูใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างสร้างสรรค์ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพความสนใจความถนัดและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน วัดผลและประเมินผลที่มีความหลากหลาย จัดกระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ มุ่งเน้นผู้เรียนมีคุณธรรม ผ่านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา เครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน และเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา มีค่าน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมครูผู้สอนให้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการศึกษา ผ่านการศึกษาค้นคว้า คิดค้นอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาผลผลิตเทคโนโลยี สิ่งประดิษฐ์ สื่ออุปกรณ์ เทคนิควิธีหรือ รูปแบบการเรียนการสอน หรือระบบ บริหารจัดการให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ เขียวนิล & ประทีป มากมิตร. *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการของโรงเรียนในเขตบางกอกน้อย สังกัดกรุงเทพมหานคร,*2564 (12),10.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.* ม.ป.พ.

จรุณี เก่าเอี้ยน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ.* ชานเมืองการพิมพ. กระทรวงศึกษาธิการ.

จิรวรรณ อังศุชวาลวงศ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่ง*[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

จีราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560), *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี.*[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เจริญพงศ คงทน. (2558). *ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผูบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ถนอมวรรณ ชางทอง. (2562).*ความสัมพันธระหวางภาวะผูนำเชิงนวัตกรรมของผูบริหารสถานศึกษาและความเปนองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. **[วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.

ปวีณา กันถิ่น. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประชารัฐเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พัฒนศักดิ์ อภัยสม. (2565).*แบบภาวะผู้นำทางการศึกษายุคใหม่*.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 16(2),6-10.

พยัต วุฒิรงค์. (2555). *การจัดการนวัตกรรม-จากแนวคิดสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ.* โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มยุรี สมใจ. (2551).*การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติกลุ่มโรงเรียนปางสำนักงานพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชรพงศ์ ทัศนบรรจง. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารทส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในโครงการโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

วันวิสาข์ ศรีภูมิ. (2560) . *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 2.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมนึก ภัททิยธนี. (*2553*). *การวัดผลการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2562). *โครงการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สนามปฏิบัติการเพื่อสร้างนวัตกรรมการศึกษาของประเทศ.* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักปฏิรูปการศึกษา. 2545.*พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *ประกาศ เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550.* สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับ การเตรียมความพรอมศตวรรษที่ 21*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อมรรัตน โพธิ์เพชร. (2557). *ความสัมพันธระหวางภาวะผูนำทางวิชาการของผูบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11.* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อรพิน อิ่มรัตน์. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม*ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Ailin and Lindgren. (2008). *Conceptualizing Strategic Innovation Survival and Excellence. Journal of Knowledge Globalization,* (87)107.

Chester. (1996) . *An Introduction to School Administration: Selected Reading.* New York : Mc Millan Company.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing (5th ed.).* Harper Collins Publisher,202-204.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, *30*(3),607 -610.

Tierney, P., Farmer, S. M. & Graen, G. B. (1999). *An examination of leadership and employee creativity: The relevance of traits and relationships.* Personnel Psychology, (52), 591- 620.